

כמו מלכים - באוטובוס

בקרן הרכבת, בדרך מדובר לסן פרנץ ציסקו, הגיע ליד מנגני התזמורת הישראלית, הנמצאת עתה מעבר לים, גליון העולם הזה (692), ובו רשימה על ביקור התזמורת שניקו כתובה בידי סופר העולם הזה, בשלהי אל התזמורת דברי ההערכה של עורך מדור המוסיקה, שנספד לרשימה, עוררו את רוח המוסיקאים, שדעתם לא נזהה עליהם.

דבר זה נודע למערכת מתוך מכתב שנתקבל השבוע מאחד המנגנים. הגה קטעים מתוכו:

אף אחד מאתנו לא השלה את עצמי בתקרה, שהתזמורת הישראלית יכולה לתחר בתזמורת אמריקה. הללו מושכות מוסיקאים מכל העולם על ידי המשכורות הגבוהות (לעתים למעלה מ-250 דולר לשבוע). אגב, בתזמורת ניו יורק מגן גם צבר אחד. על המוסיקאים האמריקאים לשמור תמיד על מקומם, כי התחרות רבה. המנוח דין דיק סון תיאר את המצב: כשאחד המנגנים טועה בשעת הקונצרט, מושיט המנוח כלפיו שתי אצבעות. פרוש הדבר: עוד שבועיים של משכורות, אחר כך -- פיטורין... למרות כל אלה, מבקר ישראלי שאינו סנוב היה מוצא ליקיים גם בתזמורת האמריקאית, שגיתן בקונצרט רחוקה מאותה שלמות הידועה לנו בתקליטים. נוכח כל התנאים האלה, היה מצבה של התזמורת הישראלית רע בהרבה, ואם, לאחר שנגנו באולמות שאיננו רגילים בהם, בהעדר שנים מהמנגנים הראשיים, קיבלנו בקורת כזאת -- אשירנו.

מוטב להיות צמא. כותב המכתב טוען, כי בארץ מסלפים את הידיעות על הצלחת התזמורת. כי מאות בקורות על הופעותיה היו טובות מאד. אשר לדעה, שהתזמורת מיעטה לנגן יצירות ישראיות -- "הרי מי כמונו יודע, מה מועיל מספר היצירות הישראליות, המתקבלות על דעת הקהל... אני סבור, שטוב עשו האחראים להכניח, שהעדיפו להשאיר את הקהל צמא למוסיקה ישראלית, מאשר לרחותו יתר על המדה."

אמנם, לא כל הכרטיסים נמכרו בקוני צרט במונטריאל, טוען המכתב. נשארו שם אלפי כרטיסים בקופה. אך האולם מכיל שמונה עשר אלף מקומות. נמכרו 12 אלף.

אך הקהל שהופיע, גם אם לא מלא את האולם מבחינת המקום, מלא אותו באהדה, הבנה, התלהבות.

שלושה הגדולים של צרפת. אנשי התזמורת נתקבלו, לדברי כותב המכתב, בכבוד מלכים. בפילדלפיה הובלה התזמורת בחוצות העיר, משמר שוטרים נסע בראש האוטובוסים. אמנם נכון, מצוין כותב המכתב, מלכים אינם נוסעים באוטובוסים, אך הכבוד הזה היה בלתי רגיל! לאחר הקונצרט הומנה כל התזמורת לארוחת ערב אצל ראש העיר. הארוחה היתה כשרה בתכלית.

בין האורחים, שהוזמנו לשמוע את התזמורת, היו המנצחים שרל מינש, פיר מונטה, פול פארה. זה, האחרון, נוכח גם במסיבה לכבוד התזמורת -- אות לחיסול הריב, שכה הרבו לכתוב עליו בארץ...

סרטים

שבעה ימי חרדה

כאשר פרופסור וילינגטון, העוסק במחל קר אטומי בשביל הממשלה הבריטית, החל לפשפש במעשיו, גילה לפתע שהוא עלול לגרום סוף לעולם. הפצצה הנוראה, שאותה עמל לפתח יכולה להביא הרס, השמדה במדיים עצומים. הוא נגב מן המעבדה את אחת הפצצות הללו, שלח מכתב אל ראש הממשלה: יודיע ראש הממשלה, שבריטניה חדלה ליצור נשק אטומי, אחרת יהרוס הוא, וילינגטון, את מרכז לונדון כעבור שבוע (העולם הזה 689,696).

זהו נושא קולנועי מאד, ביחוד בידו הבמאים רוי וג'ון באולטינג. רוי השתתף בכתיבת התסריט, בעריכה, כמו כן הפיק את הסרט, בעוד שג'ון בימו. משרד המודיעין הבריטי נתן גושפנקה ממשלתית שאם שרה לביים בלונדון מספר צילומים יוצאים מגדר הרגיל. לפי הסרט, אין המטרה מצי-ליחה לגלות את מקום המצאו של הפרופסור, הצבא נוטל לידיו את השלטון באזור הסכנה, מפנה את כל התושבים. תמונות הפינוי ההמוניות משאירות את הרושם הגדול ביותר: הן בגלל מספר המשתתפים בהם, הן בגלל העריכה המצוינת של התמונות שצולמו (חלק מהן באקראי, לא לפי התסריט).

בניגוד לקארול (האדם השלישי) ריד, אין האחים באולטינג משיגים את המתח בעזרת תצלולים מלאכותיים, ע"י הבלטת



ברי ג'ונס, (7 ימי חרדה) אל השיא, בצעדים איטיים

המשונה, הבלתי גורמאלי. הם מצלמים את החיים בפשטות מקסימאלית. הסרט מאוכלס דמויות רבות ואופייניות יותר טיפוסים מאשר דמויות. אין כל מאמץ לחדור, לחשוף את הפסיכולוגיה של האנשים. שבעת ימי חרדה אינו סרט עמוק; זהו סרט מענין, מבחינה טכנית הוא יותר מדי מושלם במקומות רבים. המעברים מפרק אל פרק

הגיננים יתר על המידה. האחים באולטינג יודעים היטב את אמנות הקולנוע, את הסכניקה; הם שולטים בה כידים אמנות ובטוחות. כל תמונה בסרט מובילה אל השיא בצעדים איטיים דוחקה, לא במקצב מסחרר.

אמא יצאה ללמוד

המכללה האמריקאית היא קיבוץ צעירים אתלטיים, נערות יפות חולות אהבה, פרופי

אהבה, חי חיי נזיר בביתו המפואר, מוקף להקת משרתים סודאניים, הפוחזים מפניו כחד מוח. בשלילה הקטנה, שארת-בשר מיר תמת, באה לביתו, משתנה הכל: היא מסיי רה מעליו את המשקפיים, מגלחת לו את השפם, מתברר, שהבייחוסופר הוא צעיר, יפה למדי (לפי מושגים מצריים), מוכן להתחתן.

לוא נשא הביי את לילה לאשה, היה הסרט נגמר בכי טוב. אך המצרים



לורטה יאנג, ואן ג'ונסון (אמא יצאה ללמוד) אל הישועה, ברכבת מהיר

סורים צעירים מאד, שוטים במקצת. זאת המסקנה הנובעת מאמא יצאה ללמוד -- סרט המתואר על ידי הפרסומת כ"קומדיה משעשעת ומרנינה לבבות".

אמא יצאה ללמוד היתה צריכה להיות קומדיה, הנשענת בעיקר על השחית. אבל השיח שלה הוא בליל משפטים חסרי תוכן (וסגנון), סוניטות שקספיריות. אך סוניטה שקספירית, למרות היופי הרב הצפון בה, נשמעת מגוחכת, כשהיא יוצאת מפיו של שחקן כזואן ג'ונסון, למרות שהחלק החשוב ביותר של כשרונו המשחקי -- הנמשכים של פניו מוצאים כאן את ביטויים המלא הודות לצבעים הטבעיים, בהם מצולם הסרט.

את הסוניטות מדקלם ג'ונסון פעמים, לראשונה בכיתה, בשיעור הפתיחה של הסימסטר. המטרה: בלתי ברורה, אך כפי הנראה, כדי להשרות על התלמידות המאד הבות בו מצב רוח מתאים לכל שנת הלמודים. שיעור זה נמשך חמש דקות בדיוק, מהן ארבע דקות ותשישים ותשע שניות מיותרות, כי לורטה יאנג מתאהבת בו בשניה הראשונה, היא יושבת בין התלמידים בכיתה, כי למרות היותה אם (בתה לומדת באותה מכללה ממש) נרשמה לשיעוריו של הפרופסור סור בגלל סיבות, שהמחזור הנוכחי בניר אינו מרשה, למולט של הקוראים, לפרט. משחק האהבה המתפתח, לאחר שיואן ג'ונסון מדקלם סונטה לאור הירח, סוחף אחריו במערבולת פושרת את בטי ליק, הבת, את רוזי ואל, עורך דין יבש, ופרצופים שונים אחרים. כל אלה נטרפים ביד הגורל ומחברי הסרט כמו קלפים, כלומר ללא אבחנה, ללא הגיון, לבסוף, כל מה מוצא את עצמו צמוד בנשיקה לפה אחת, פרט לרוזי ואל, שנמלט מכל העסק ברכבת מהירה. בר מזל!

אהבה ואכזבה

יוסף ואהבה, סופר מצרי שהתאכזב בי

רצו להסריט, הפעם, טרגדיה: הביי נשא אחרת, בוגדת. בסוף מתגלה הכל, ובדי רועותיה של לילה מסיים הביי את צרותיו (ואת הסרט).

למרות משחקו המשעשע של בישראל וכים, אחי הביי, משתדל הסרט להיות טראגי. משום כך אין הוא מגיע לרמה הגבוהה של סרטי חחיה קאריוקה ולריקן דיהבטן שלה. אולם בכל זאת, הוא מצליח למסור תמונה נאמנה של אורח האריסטוקרטיה המצרית, המתנוונת בעושרה. הרקע המקומי הזה, על שיריו הערביים העצובים ושקיעת-החמה על גדות הנילוס, נתון לצור פה להינפש מן השיעמום ההוליבודי הרגיל, ומערער את בטחונו של עמי המרחב הם דיירי-מערות או אוכלי-אדם.

הסרט המצרי. הסרט המצרי הראשון צולם בשנת 1915. שמו: "פאת בית היראניו" והוא מראה את בעל האולם יושב על שרפרף בכניסה ומעשן נרגילה.

בשנת 1927 צולם הסרט הארוך הראשון, השנה הוסרטו למעלה מחמשים. שמונה אולפנים פועלים בקהיר ואחד באלכסנדריה. מועסקים בהם עשרת אלפים עובדים המאורגנים בארבעה איגודים מקצועיים: של שחקנים, מנגנים, טכנאים ואומנים.

מספר בתי הקולנוע במצרים מאתיים וחמשים. בכל שאר הארצות הערביות גם יחד יש אותו מספר של אולמות. זמן הצלומים הממוצע לסרט: ששה שבועות.

מוסיקה וריקודים הם דברים מובנים מאליהם בסרטים מצריים. לעת עתה נעשו רק נסיונות בודדים להוציא לאור סרטים הדנים בנושאים סוציאליים בלי תוספת הנופך הריקודית-המוסיקאלית, כמו "הצ" וואהי, סרט של קאמאל סלים ז"ש - עו של אבי", סרטו של הנרי באראקאט.

מנסה להיות מודרנית

רומנים

